

Perhehoidon palkkioiden ja kulukorvausten korotus 1.1.2017 alkaen

VD/7755/01.02.01.00/2016

AC-F/PS

Taustaa

Lastensuojelulain muutos vuonna 2012 asetti perhehoidon lasten ensisijaiseksi sijaishuollon muodoksi, silloin kun lapsi tai nuori ei voi asua omassa kotonaan vaan tarvitsee kodin ulkopuolista sijoitusta (Lastensuojelulaki 50 §). Perhehoidolla tarkoitetaan lapsen ympärivuorokautisen kasvatuksen, hoidon ja huolenpidon järjestämistä oman kodin ulkopuolella yksityiskodissa. Perhehoidon tavoitteena ja vahvuutena on antaa lapselle mahdollisuus perheenomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin.

Vantaan lastensuojelun kehittämisen yhtenä painopisteenä on ollut perhehoidon osuuden kasvattaminen lasten sijaishuollon muotona. Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2017 talousarvioon on varattu 650.000 euron määräraha perhehoidon palkkioiden korottamiseksi muiden lähialueen kuntien tasolle. Korotusten avulla pystytään vastaamaan vaativampihoitoisten lasten sijaishuollon tarpeisiin ja vähentämään kalliimpaa laitoshoidon osuutta lasten sijaishuollon muotona.

Sijaisvanhemmilta ei edellytetä alan koulutusta, vaan heidät valmennetaan tehtävänsä. Viime vuosina perhehoitoon on sijoitettu aiempaa vaativampihoitoisia ja iältään vanhempia lapsia. Vantaan perhehoitoa on järjestelmällisesti kehitetty viime vuosina. Myös sijaisperheiden saamaan tukeen on panostettu ja perhehoidon rakenteet ja prosessit on uudistettu.

Lyhytaikaisen perhehoidon eli vastaanottoperhehoitoiminnan korvaukset on uudistettu 1.1.2015 alkaen ja ne ovat kilpailukykyiset ja toiminnan vaatavuutta vastaavat. Sen sijaan sijaisperhehoitoiminnan palkkioita ei ole nostettu vuoden 2008 jälkeen vastaamaan useimpien muiden kuntien tasoa muutoin kuin vuosittaisilla indeksikorotuksilla.

Korottamalla myös perhehoitoon sijoitetun erityistä tukea tarvitsevan lapsen hoitopalkkioita ja kulukorvauksia mahdollistetaan, että ainakin toinen vanhempi pystyisi tarvittaessa jäämään kotiin hoitamaan perheeseen sijoitettuja lapsia. Tällä pystymme paremmin varmistamaan toiminnan laadun ja sen, että lapsia ei jouduta kriisitilanteissa sijoittamaan pois perheestä laitoshoidon.

Kehittämistyön tuloksena perhehoidossa olevien lasten määrä on viime vuosina Vantaalla kasvanut. Lapsia perhehoidossa (vastaanotto- ja sijaisperheissä) oli 304 lasta vuonna 2013, 369 lasta vuonna 2014 ja 380 lasta vuonna 2015. Erityisesti lyhytaikaisen perhehoidon asiakasmäärä on viime vuosina kasvanut merkittävästi ja tänä päivänä lähes kaikki kiireellisesti sijoitetut alle kouluikäiset lapset sijoitetaan vastaanottoperheisiin. Toimeksiantosopimussuhteisen ja luvanvaraisen perhehoidon (ammatilliset perhekodit) osuus sijoitusten hoitovuorokausista oli 47,7 % vuonna 2013, 51 % vuonna 2014 ja 51,7 % vuonna 2015. Vuosittain ns. pitkäaikaiseen toimeksiantosopimussuhteeseen perhehoitoon sijoitetaan 30–40 lasta.

Jatkossa perhehoitoon sijoitettavien lasten määrän lisääminen edellyttää kuitenkin, että uusia vastaanotto- ja sijaisperheitä tulee voida rekrytoida ja valmentaa aiempaa enemmän ja sijaisperheet tarvitsevat tehtävässään myös aiempaa enemmän tukea.

Kustannusvertailua

Kuusikkokuntien tilastossa vuodelta 2015 Vantaan perhehoidon hoitovuorokausimaksu on 109 e/vrk. Laitoshoidon vuorokausimaksu on laitoshoidon ostopalveluissa keskimäärin 281 e/vrk, vaihteluväli 227 e/vrk - 527 e/vrk. Yksi perhehoidossa oleva lapsi vastaa siis kustannuksiltaan noin kolmea laitoshoidossa olevaa lasta.

Perhehoidon toimeksiantosopimussuhteinen ostopalvelutoiminta on laajentunut viime vuosina ja lisää yksityisiä palveluntuottajia on tullut kilpailemaan sijaisperheistä. Ostopalveluperhehoidon kustannukset ovat noin kaksi kertaa korkeammat kuin omana toimintana tuotetun perhehoidon kustannukset. Tähän kilpailuun pystymme vastaamaan ylläpitämällä Vantaan perhehoidon hyvää mainetta, vahvistamalla perhehoitajien tukea, korottamalla palkkiomme kilpailukykyisiksi sekä vahvalla rekrytointiin panostuksella.

Perhehoidon uudet korvaukset

Perhehoidossa edellytetään toisen vanhemman kotiin jäämistä vuodeksi uuden sijoitetun lapsen muuttaessa perheeseen. Usein lapsen etu on vanhemman pidempiaikainen kotona olo. Vantaan perhehoidossa on paljon hyviä, sitoutuneita perheitä, joissa kumpikin vanhempi on ollut kotona hoitamassa sijoitettuja lapsia. Sijaisperheiden hoitopalkkioiden korottaminen on hyvä mahdollisuus muuttuneessa tilanteessa turvata toisen vanhemman jääminen kotiin hoitamaan sijaislapsia.

Perhehoidon kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elämästä aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Kulukorvausta ehdotetaan korotettavaksi, jolloin voidaan vähentää perhehoitajille erikseen korvattavia kuluja ja turhaa byrokratiaa. Kulukorvauksen korottamisesta ei tästä syystä tule lisämäärärahan tarvetta. Käynnistämiskorvausta, joka maksetaan perhehoitajalle toiminnan aloitusvaiheessa, ehdotetaan korotettavaksi lain sallimaan ylärajaan, joka on enintään 2 916,43 euroa ja se on käytettävissä sijoitusta seuraavan vuoden ajan.

Perhehoitajille maksettiin aikaisemmin Kelan myöntämä lapsen vammaistuki, mutta 1.9.2015 alkaen vammaistuki on peritty sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Vammaistuesta säästetään 40 % lapsen itsenäistymisvaroiksi ja 60 % palautetaan perhehoitajalle. Korotetun hoitopalkkion määrää nostamalla korvataan perhehoitajille heidän menettämänsä osuus vammaistuesta, joka nyt säästetään lapsen itsenäistymisvaroiksi.

Erityistä hoitoa tarvitsevan lapsen hoitopalkkiota on tietyin edellytyksin maksettu perhehoitajalle jo nykyisessä maksurakenteessa. Mahdollisuutta maksaa tätä hoitopalkkiota ehdotetaan laajennettavaksi niin, että perhehoitaja, joka on kokoaikaisesti kotona, ja on valmis ottamaan yli 12-vuotiaan lapsen perhehoitoon, saisi hoitopalkkiota 1.832,12 e/kk. Tavoitteena on lisätä nuorisoiäisten sijoittamista perhehoitoon.

Perhehoitajan vapaan korvaus, yhden kuukauden ylimääräinen hoitopalkkio, on myös ollut jo aikaisemmassa maksurakenteessa. Sitä esitetään muutettavaksi siten, että myös kesken vuotta perhehoitajana toiminnan aloittanut voisi saada vapaan korvauksen. Tähän asti on edellytetty, että perhehoitajan on pitänyt toimia koko vapaan määräytymiskausi vapaan korvauksen saamiseksi.

Toisen perhehoitajan vapaan aikainen hoitopalkkio esitetään korotettavaksi vastaanottoperheen saaman hoitopalkkion tasolle. Kyseessä on samantyyppinen lyhytaikainen toiminta ja lapset ovat hoidettavuudeltaan samanlaisia kuin vastaanottoperhehoitajien kanssa.

Perhehoidon hoitopalkkioiden noston kustannusvaikutus nykyisillä lapsimäärillä on noin 850 000 euroa vuonna 2017. Tavoitteena on lisätä perhehoitoa ja samalla vähentää laitoshoidon kustannuksia. Kustannukset on laskettu kokovuotisina. Korotuksia esitetään 1.1.2017 alkaen. Sosiaali- ja terveystoimen määrärahaan on varattu 650.000 e perhehoitajien hoitopalkkioiden ja kulukorvausten kattamiseen. Loput 200.000 e katetaan laitoshoidosta säästyneillä määrärahoilla.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.9.2016 § 14

Perhepalvelujen johtajan esitys:

Päätetään, että 1.1.2017 alkaen:

- 1) Perhehoidon hoitopalkkio on
 - kotona oleva perhehoitaja, lapsi alle 3 v. 1.403,81 e/kk
 - kotona oleva perhehoitaja, lapsi 4 - 17 v. 1.300,00 e/kk
 - työssä oleva perhehoitaja 786,25 e/kk
 - 18-20 -vuotiaiden perhehoito 786,25 e/kk

- 2) Perhehoidon kulukorvaus on
 - lapsi 0 - 11 v. 514,35 e/kk
 - lapsi 12 - 15 v. 590,93 e/kk
 - lapsi/nuori 16 - 20 v. 689,15 e/kk

- 3) Käynnistämiskorvaus on harkinnanvaraisesti enintään 2.916,43 e/vuosi/lapsi
- 4) Perhehoidon korotettu hoitopalkkio on
- korotettu hoitopalkkio 1	130,12 e/kk
- korotettu hoitopalkkio 2	303,62 e/kk
- korotettu hoitopalkkio 3	588,71 e/kk
- 5) Erityishoitoa tarvitsevan lapsen perhehoitajan palkkio 1.832,12 e/kk
- korotettu hoitopalkkio voi tulla kyseeseen,
 - a) perhehoitajalla on tehtävään soveltuva ammatillinen koulutus (sosiaali-, kasvatus- tai opetusala) tai riittävän pitkä kokemus perhehoitajana toimimisesta sekä
 - b) lapsi on erityishoidon tarpeessa tai
 - c) kyseessä on iso sisarusarja tai
 - d) lapsi sijoitetaan perhehoitoon yli 12-vuotiaana
 - edellytyksenä on, että perhehoitaja hoitaa lasta kokoaikaisesti kotona
- 6) Perhehoitajan vapaan korvaus
- vaihtoehtona vapaalle on yhden kuukauden keskimääräinen hoitopalkkio 1.4. – 31.3. väliseltä ajalta kertyneistä lapsikohtaisista hoitopalkkioista (hoitopalkkio jaettuna kahdellatoista), jos kunta ei ole järjestänyt lapselle hoitoa perhehoitajan vapaan ajaksi
- 7) Toisen perhehoitajan vapaan aikainen sijaisperhehoito
- hoitopalkkio	64,56 e/vrk
- 8) Perhehoidon palkkioita ja kulukorvauksia korotetaan vuosittain indeksin mukaisesti.
- 9) Todeta, että muilta osin perhehoidon hoitopalkkiot ja kulukorvaukset jatkuvat nykyisellään.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: perhepalvelujen tulosalue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Sosiaalityön esimies Päivi Sihvo, puh. 09 8392 2581, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi.